

Weidevogelsgroep Raamsdonk e.o.

Derde jaargang, Nummer 19

Voor INTERN gebruik

Nieuwsbrief 2026-05-17

In deze nieuwsbrief:

1. Verslag uit de polders
2. Ingekort stuk studiedag BoerenNatuur
3. Cursus predatie

Hallo vrijwilligers

In deze nieuwsbrief een verslag van de loopgroepen uit onze polders. Het valt overal tegen. Alleen Slagenland laat een wat beter resultaat zien.

Ik heb dit jaar bij 4 boeren een overeenkomst afgesloten: 1 voor onderwerken groenbemester in de Willemspolder; 1 voor onderwerken groenbemester en uitgestelde bewerking in Waspik; 2 overeenkomsten rustzone wulp in het Overdiep. De weidevogelgroep Waalwijk heeft voor ons ook een overeenkomst rustzone wulp in Overdiep afgesloten, omdat de boer zijn bedrijf in Sprang Capelle heeft en de coördinator daar deze boer al goed kende. Alle drie de boeren hebben 1 ha laten staan. De loopgroep Overdiep doet wel de monitoring. De medewerking van de boeren was heel prettig en het contact leuk en gezellig. Een mooi resultaat hoor.

Het is best een lange nieuwsbrief. Komt ook door de foto's natuurlijk. Maar ik hoop dat jullie toch de moeite nemen om het ingekorte stuk van BoerenNatuur te lezen. Hoe steeds meer boeren in de collectieven open staan voor een beheer gericht op de bescherming van de weidevogels.

Enne.....wat hebben we toch een prachtige website. Met al die mooie foto's en Thijs zet er ook de appjes op waarin resultaten van de loopmiddag of ochtend staan. Wat een webmaster hè. www.wvg-raamsdonk.nl

1. Verslag uit de polders

Loopgroep Willemspolder, tussentijdsverslag.

Dinsdag 10 maart was onze eerste loopmiddag. De meeste boeren waren al op de hoogte gebracht dat wij weer het veld in zouden gaan. Tevens gevraagd als er werkzaamheden zouden gaan gebeuren, Adrie of mij te willen informeren.

In de Willemspolder stond op de meeste percelen nog groenbemester of gras. De eerste nesten en tevens de laatste, werden gevonden op 24 en 31 maart.

6 x Kievit ; 1 x wilde eend dit op het perceel van Kees schoenmakers. 2 x Kievit op het perceel van John Timmermans.

Tussentijds nog nesten bescherm i.v.m. het bemesten van het land met de sleepslang en bemesten

met droge mest. Helaas op 7 april waren alle nesten verloren. Predator vermoedelijk de vos. Verder veel geobserveerd met onze telescopen. O.a. de wulp

Op 27 april
Drone team
om het
percelen.

was het vroeg uit de veren. Het
Midden Brabant kwam ons helpen
wulpen nest te lokaliseren op 3
Helaas niets gevonden

Nu 12 mei gaan we voor de 2^e leg. Net thuis. 2 percelen af gelopen met Wim & Wim en enkelen foeragerende Kieviten gezien.

Tot nu is het treurig gesteld met de weidevogels in de Willemspolder. Nesten **NUL**

Slagenland: Vanwege de extreem droge maand april zijn onze resultaten iets achtergebleven ten opzichte van het topjaar 2025. Maar mede dankzij het gebied aan de Waspikse weg, wat wij sinds vorig jaar zijn gaan belopen, blijven het aantal (Kieviten) gevonden en uitgekomen nesten goed op niveau. Ook hebben we dit jaar een tweetal nesten in het natuurgebied Binnenbijster gevonden en is een nieuwe boer met drie nesten aan onze data toegevoegd. Helaas zijn op een aantal percelen minder, en zelfs op sommigen helaas geen nesten meer gevonden. Het aantal scholeksternesten blijft stabiel. Punt van zorg blijft het vinden van de wulpnesten, terwijl we ze toch regelmatig foeragerend bezig zien.

Buitendeks: het beloofde heel wat te worden, want we zagen genoeg foeragerende Kieviten aan het begin van het seizoen. Maar de droogte zorgde er voor dat de boeren vroeg het land op konden. De paar nesten die we gevonden hadden, werden (zelfs door de loonwerker met de sleepslang), goed gespaard op een enkel ongelukje na. Alleen de bewerkingen duurden soms wel 10 tot 12 uur. In de tussentijd werd het nest of gepreedeerd of verlaten.

Nu gaan we voor de 2de leg. En daar zien we al resultaten. We hebben afgelopen woensdag 8 nesten kunnen lokaliseren met behulp van Rens met zijn telescoop. Ook hebben we een scholeksternest gezien. Alles vanaf de weg ingevoerd. De boeren hoeven het land niet meer op, dus beschermen hoeft niet meer. Omdat de Kieviten veel meer verspreid zitten over de polder, hebben we om die reden 2 nieuwe boeren mogen toevoegen in de monitor. Zij geven net als de andere boeren in onze polder hun volle medewerking. Het is erg leuk om te merken dat de boeren steeds enthousiaster worden en meedenken, nesten doorgeven en vragen stellen over andere vogels die ze zien. Bv de vele gele kwikstaarten dit jaar in Buitendeks.

Loopgebied Overdiep – voorjaar 2026

Het broedseizoen 2026 in de Overdiepse polder begon uitstekend. Vanaf begin maart trok onze loopgroep wekelijks het veld in en de resultaten stemden hoopvol: op het braakland van Fleerakkers werden maar liefst 16 Kievitnesten gevonden en bij De Bont nog eens 2 – al was het daar te nat om verder te zoeken. Met Fleerakkers was een rustzone-overeenkomst in de maak om de nesten te beschermen. Des te harder kwam de klap een week later aan.

Bij controle bleken alle 16 nestjes op Fleerakkers leeg en op het akkerland van De Bont werden zo'n 40 lege nestjes aangetroffen. De nesten zagen er ongeschonden uit – geen eischilvers, geen sporen van een gevecht – maar de eieren waren verdwenen. Wie of wat de dader is geweest, blijft een raadsel. Verontrustend waren ook schoenafdrukken op plekken waar de loopgroep zelf nooit was geweest. Een bittere dag voor de weidevogelstand in het Overdiep.

Toch zijn er redenen voor voorzichtig optimisme. Een aantal Kieviten lijkt aan een tweede leg bezig tussen de gepote stekjes. Stan Fleerakkers meldde vorige week al Kievitkuikens te hebben gezien – een hoopvol teken van de eerste leg.

Ook bij de wulpen is het een seizoen vol ups en downs. Het nest bij Corné Zijlmans, waarvoor eveneens een rustzone was afgesproken, moet helaas als verloren worden beschouwd. Maar in de Overdiepse Uiterwaard zijn inmiddels twee nieuwe wulpennesten gevonden, met drie

respectievelijk vier eitjes. Met Spierings en Van Delft uit Waalwijk zijn rustzone-overeenkomsten afgesloten en beide boeren hebben al een grasstrook van 1 ha laten staan. Jan C. en Thijs monitoren de komende weken deze legsels, als ook de 2 legsels van scholeksters in het gebied. Als kers op de taart: in de Overdiepse Uiterwaard werden ook een groepje lepelaars en een kraanvogel gespot – bijzondere gasten in ons gebied!

Meer foto's en kaartjes zijn te bekijken op:

<https://www.wvg-raamsdonk.nl/loopgebied/overdiep/overdiep2026>

2. Ingekort stuk studiedag BoerenNatuur

Succesvol weidevogelbeheer draait om variatie, flexibiliteit en samenwerking

BoerenNatuur

11-MEI-2026 - Collectieven werken samen met hun boeren aan geschikt leefgebied voor weidevogels. Dat is een grote opgave: elk jaar verbeteren en kleine stapjes maken. Tijdens de door BoerenNatuur georganiseerde Kennisdag Open Grasland in Nijkerk wordt duidelijk dat juist flexibel beheer en mozaïekbeheer belangrijke sleutels zijn tot succes. Deze dag is om van elkaar te leren – een kijkje in elkaars keuken.

Praktijkervaringen uit verschillende regio's laten zien dat maatwerk en flexibiliteit van beheer daadwerkelijk verschil kunnen maken. BoerenNatuur Rijn, Vecht & Venen in Midden-Nederland heeft de afgelopen jaren gewerkt aan een vernieuwde beheerstrategie, zo vertelde René Faber van het agrarisch collectief aan de ruim veertig deelnemers van de Kennisdag Open Grasland.

In die nieuwe strategie stond tussen 2016 en 2025 het stimuleren van beweiding en vernatting centraal, met als doel om betere leefomstandigheden te creëren voor weidevogels. Die aanpak heeft aantoonbare resultaten opgeleverd. Het beheerde areaal groeide van 2200 naar 3200 hectare. Het aandeel beweiding nam toe van 3 naar 8 procent, terwijl het aantal hectares plasdras verdrievoudigde.

Actuele ecologische kennis is essentieel

Volgens Faber begint succesvol weidevogelbeheer bij een goed onderbouwd verhaal. "Actuele ecologische kennis is essentieel: wat hebben soorten als Kievit, grutto en scholekster nodig, en hoe moet het grasland

eruitzien? Het is belangrijk dat niet alleen de medewerkers, maar ook de boeren begrijpen wat vogels nodig hebben en hoe beheermaatregelen daaraan bijdragen", stelt hij. Tegelijk is het belangrijk om eerlijk te zijn over de praktische gevolgen voor de bedrijfsvoering en de financiële kant. "Draagvlak ontstaat alleen als maatregelen uitvoerbaar zijn en er een passende vergoeding tegenover staat."

Monitoring speelt een cruciale rol bij het succes van de aanpak van BoerenNatuur Rijn, Vecht & Venen. Door resultaten zichtbaar te maken en terug te koppelen in het veld, groeit het vertrouwen onder deelnemers. "Je stimuleert door te tellen en effecten te laten zien", aldus Faber. "Succesvolle maatregelen spreken voor zich. Boeren zien direct wat werkt en waar bijsturing nodig is." Dat maakt flexibel beheer mogelijk: inspelen op actuele omstandigheden in plaats van werken volgens vaste schema's.

Beweidings als nieuwe sleutel

Een opvallende ontwikkeling is de inzet van beweiding. Waar vroeger vooral werd ingezet op uitgesteld maaien, blijkt beweiding beter aan te sluiten bij de behoeften van verschillende vogelsoorten én bij de praktijk van boeren. Lang gras is gunstig voor soorten als grutto en tureluur, terwijl Kieviten juist korte, open vegetatie nodig hebben. Door vroeg in het seizoen te beweiden met daarna een rustperiode of door extensieve beweiding ontstaat geschikt kuikenland op het juiste moment. In combinatie met andere beheermaatregelen, zoals plasdrassen en aangepast maai-beheer, ontstaat een gevarieerd landschap waarin meerdere soorten kunnen gedijen.

Daarnaast experimenteert BoerenNatuur Rijn, Vecht & Venen met minder voorjaarsbemesting, het langer nat houden van plasdrassen en met plasdrassen later in het seizoen. Vooral jonge grutto's profiteren daarvan, omdat ze makkelijker voedsel kunnen vinden in natte omstandigheden.

De kracht van variatie: de pilot Kuikenland

Ook in Groningen werkt een agrarisch collectief aan innovatieve oplossingen. Met de pilot Kuikenland richt BoerenNatuur Groningen West zich specifiek op het verbeteren van het leefgebied van weidevogels. Het werkgebied omvat 7000 hectare en telt jaarlijks zo'n 750 broedparen grutto's.

De aanleiding voor de pilot was duidelijk, vertelt gebiedscoördinator Jaap van Gorkum van het collectief: eerdere projecten hadden onvoldoende effect. Uit de ecologische evaluatie van de WUR vorig jaar bleek dat minstens de helft van het beheer uit zwaardere maatregelen moet bestaan om de grutto echt een kans te geven. "Maar een goed werkend verdienmodel ontbreekt nog steeds", stelt Van Gorkum. "Dus de vraag was wat we wél kunnen doen? Daar hebben we de pilot voor opgezet."

De pilot Kuikenland kiest voor een praktische, veldgerichte benadering. Niet regels en schema's staan centraal, maar wat er daadwerkelijk gebeurt in het veld. "Je moet het veld in, aanwezig zijn tijdens het seizoen en de vogels laten bepalen wat nodig is. Dat is de kern van deze pilot." Boeren en veldmedewerkers volgen de vogels gedurende het seizoen en passen het beheer daarop aan. Het uitgangspunt is simpel: bied voldoende variatie aan, en de vogels kunnen zelf kiezen wat ze nodig hebben.

Een belangrijk instrument is de mozaïektoeslag. Boeren die verschillende maatregelen combineren, zoals rustperiodes, plasdrassen, beweiding en kruidenrijk grasland, ontvangen een vergoeding per hectare. Dit maakt het aantrekkelijker om variatie aan te brengen in het beheer. "Met zo'n mozaïektoeslag heb je iets concreets om het gesprek met boeren aan te gaan", legt Van Gorkum uit.

Samen werken in het veld

Een belangrijk onderdeel van de pilot is intensieve samenwerking. Veldmedewerkers en boeren overleggen in het broedseizoen bijna wekelijks over de situatie op perceelniveau. Waar zitten de kuikens? Welke aanpassingen zijn nodig? Deze korte lijnen maken het mogelijk om snel in te spelen op veranderingen. Digitale hulpmiddelen ondersteunen dit proces. Met een app worden gegevens vastgelegd over kuikens, vegetatiestructuur en graslengte. Deze informatie levert waardevolle inzichten op en helpt om het beheer verder te verbeteren.

"Het succes van de aanpak hangt sterk samen met communicatie", stelt Van Gorkum. "Door regelmatig met boeren in gesprek te gaan en het belang van mozaïekbeheer uit te leggen, groeit het begrip en de

betrokkenheid. Variatie wordt zo niet alleen een ecologisch principe, maar ook een gezamenlijk gedragen strategie."

Monitoring als fundament

"Naast beheermaatregelen speelt monitoring én samenwerking een steeds grotere rol in het succes van weidevogels", zegt Arjan van Duijvenboden van [DNatuur](#) op de Kennisdag. "Tellingen van weidevogels leveren niet alleen data op, maar vergroten ook de betrokkenheid van boeren en vrijwilligers."

De ervaringen uit verschillende regio's laten een duidelijke lijn zien. Succesvol weidevogelbeheer draait om variatie, flexibiliteit en samenwerking. Door verschillende maatregelen te combineren en continu af te stemmen op wat er in het veld gebeurt, ontstaat een landschap waarin vogels weer kansen krijgen. Boeren spelen daarin een centrale rol. De juiste ondersteuning, kennis en vergoedingen stellen boeren in staat om een grote bijdrage te leveren aan een weidevogelrijk landschap. Monitoring en samenwerking zorgen ervoor dat deze inzet zichtbaar en continu wordt verbeterd.

Tekst: Pieter Verbeek, [BoerenNatuur](#)

3. Cursus predatie

Zoals aangekondigd zou er een online predatiecursus komen waarbij je predatie beter kan leren herkennen. Deze is gister live gegaan. De cursus is ontwikkeld door Boerennatuur en LandschappenNL. Je kunt de cursus vinden via de volgende link: [Nieuwe online lesmodule helpt boeren en vrijwilligers leren nestpredatie te herkennen - BoerenNatuur](#)

Tot zover weer.

Lia Kuijsters

Coördinator Weidevogelgroep Raamsdonk